

Η αντίδραση των μεγάλων κομμάτων

Αναρωτιούνται πολλοί αν τα δύο κόμματα εξουσίας θα καταφέρουν να αντιδράσουν στη μείωση των ποσοστών και της εκλογικής τους επιρροής στο αμέσως προσεχές διάστημα. Για να συμβεί αυτό θα χρειαστούν – κυρίως από την κυβερνητική πλευρά – σημαντικές πολιτικές πρωτοβουλίες που αυτή τη στιγμή δεν διαφαίνονται στον ορίζοντα. Η μετάθεση της ατζέντας στα εθνικά θέματα (Σκοπιανό, Βαλκάνια) δεν μπορεί πλέον να «περπατήσει», πέραν του ότι είναι και επικίνδυνη για τις εθνικιστικές τάσεις που ενεργοποιεί. Η εξέλιξη των κοινωνικών «μεταρρυθμίσεων» (Ασφαλιστικό) αν τελικώς πραγματοποιηθεί θα έχει πολύ πιο «μετριοπαθείς» προσδοκίες, αλλά και μεγάλο σε κάθε περίπτωση πολιτικό κόστος. Η επανεμφάνιση της ρητορικής απέναντι στη διαφθορά – μεγάλο κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα πλέον για τη χώρα – θα μπορούσε να έχει αποτέλεσμα αν συνοδευόταν από συγκεκριμένα, γρήγορα και αποτελεσματικά μέτρα, κάτι εξαιρετικά δύσκολο σήμερα με τη δεδομένη σχέση δημόσιας διοίκησης και κομματικού προσωπικού. Οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες αποτελούν άρα μεγάλο ερωτηματικό. Το ΠΑΣΟΚ έχει με το Συνέδριό του μια τελευταία ευκαιρία να αποσαφηνίσει τις στρατηγικές του επιδιώξεις και να οριοθετήσει το πολιτικό του στίγμα. Και βέβαια, να διαμορφώσει μια πολιτική ηγετική ομάδα πιο συνεκτική και πιο δομημένη. Αν το Συνέδριο δεν καταφέρει να βάλει τις τρεις αυτές προτεραιότητες σε ένα συγκεκριμένο δρόμο, τα ποσοστά του κόμματος θα συρρικνωθούν με πολύ γρήγορους ρυθμούς στο επόμενο διάστημα.

Για τα κόμματα εξουσίας οι περισσότερες πιθανότητες σήμερα είναι τα πράγματα να εξελιχθούν δυσμενώς. Μια τέτοια εξέλιξη είναι σαφές ότι θα πυροδοτήσει μια συζήτηση για τη δομή και τους όρους της διακυβέρνησης της χώρας για τα αμέσως προσεχή χρόνια, σε μια κατεύθυνση το δικομματικό πολιτικό μοντέλο να αντικατασταθεί από ένα «πολυκομματικό θεσμικό τόξο». Μια τέτοια (αναγκαστική) κατεύθυνση θα περάσει σαφώς μέσα από ευρύτερες αλλαγές στη μορφή των κομμάτων, κυρίως της κεντροαριστεράς και της κεντροδεξιάς. Αλλά προφανώς, θα επηρεάσει και τη μορφή της Αριστεράς και της παραδοσιακής Δεξιάς. Το κομματικό σύστημα βρίσκεται σήμερα σε φάση ζυμώσεων και βαθιών αλλαγών. Μένει να προσδιοριστεί ο χρόνος που αυτές θα καταγραφούν.